

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2019)0217

Klimatske promjene

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s Pariškim sporazumom (2019/2582(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. naslovljenu „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” (COM(2018)0773),
- uzimajući u obzir detaljnu analizu kojom je popraćena Komunikacija Komisije¹,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i Protokol iz Kyota uz Okvirnu konvenciju,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum, Odluku 1/CP.21. te 21. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP21) i 11. konferenciju stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP11) koje su održane u Parizu u Francuskoj od 30. studenoga do 11. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir 24. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP24), 14. zasjedanje u okviru sastanka stranaka Protokola iz Kyota (CMP14) i treći dio 1. zasjedanja konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma (CMA1.3), koji su održani u Katowicama u Poljskoj od 2. do 14. prosinca 2018.,
- uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2018. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2018. u Katowicama, Poljska (COP24)²,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 22. ožujka 2018.,
- uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama naslovljeno „Globalno zatopljenje od 1,5 °C”, njegovo 5. izvješće o procjeni i sažeto

¹ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0430.

izvješće,

- uzimajući u obzir 9. izdanje Izvješća o odstupanju emisija u sklopu Programa UN-a za okoliš koje je usvojeno 27. studenoga 2018.,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
1. pozdravlja objavu komunikacije Komisije naslovljene „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, u kojoj su istaknuti mogućnosti i izazovi koje europskim građanima i europskom gospodarstvu donosi prijelaz na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova i postavljeni temelji za široku raspravu uz sudjelovanje institucija EU-a, nacionalnih parlamenata, poslovnog sektora, nevladinih organizacija, gradova i zajednica te građana; podupire cilj da se do 2050. postigne nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova i apelira na države članice da učine isto u okviru rasprave o budućnosti Europe na posebnom sastanku na vrhu EU-a koji će se održati u Sibiuu u svibnju 2019.; poziva države članice da se obvežu ostvariti ono što je potrebno za ostvarenje tog cilja;
 2. prepoznaje da ozbiljni rizici klimatskih promjena veoma zabrinjavaju naše građane; pozdravlja činjenicu da ljudi diljem Europe, posebice mlađe generacije, sve aktivnije prosvjeduju u cilju postizanja pravedne klimatske politike; pozdravlja pozive tih aktivista na veću razinu ambicioznosti i brzo djelovanje kako se ne bi premašilo klimatsko ograničenje od 1,5 °C; smatra da bi nacionalne, regionalne i lokalne vlasti, jednako kao i EU, te pozive trebali ozbiljno uzeti;
 3. naglašava da se europski građani već suočavaju s izravnim posljedicama klimatskih promjena; ističe da su prema podacima Europske agencije za okoliš prosječni godišnji gubici prouzročeni ekstremnim vremenskim i klimatskim pojavama u Uniji od 2010. do 2016. iznosili oko 12,8 milijardi EUR te da bi, ako se ništa ne poduzme, šteta u EU-u zbog klimatskih promjena mogla iznositi barem 190 milijardi EUR do 2080., što je neto gubitak blagostanja od 1,8 % trenutnog BDP-a EU-a; naglašava da bi se u slučaju scenarija s visokom stopom emisija godišnji troškovi zbog poplava u EU-u mogli povećati na 1 bilijun EUR do 2100. godine i da bi do 2100. katastrofama povezanim s vremenskim nepogodama mogle biti pogođene oko dvije trećine europskih građana u usporedbi sa sadašnjih 5 %; nadalje ističe da će, prema navodima Europske agencije za okoliš, do 2030. 50 % naseljenih područja EU-a biti pogođeno ozbiljnom nestašicom vode;
 4. ističe da je posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o porastu temperature od 1,5 °C najopsežnija i najnovija znanstvena procjena načina ublažavanja klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom;
 5. naglašava da prema izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o porastu temperature od 1,5 °C ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C bez ili uz ograničeno premašivanje te vrijednosti podrazumijeva postizanje globalne nulte stope emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2067. i ograničavanje globalnih emisija stakleničkih plinova do 2030. na maksimalno 27,4 Gt ekvivalenta CO₂ godišnje; u svjetlu tih nalaza ističe da Unija, kao globalni predvodnik i kako bi imala dobre izgleda za ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C do 2100., treba težiti što ranijem postizanju nulte neto stope emisija stakleničkih plinova, a najkasnije 2050. godine;

6. izražava zabrinutost zbog Izvješća o odstupanju emisija za 2018. u sklopu Programa UN-a za okoliš u kojem se navodi da trenutačni bezuvjetni nacionalno utvrđeni doprinosi u velikoj mjeri premašuju granicu zatopljenja nižu od 2 °C iz Pariškog sporazuma te će dovesti do procijenjenog zatopljenja od 3,2 °C¹ do 2100.; ističe da je hitno potrebno da sve stranke Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime ažuriraju svoju razinu ambicioznosti u području klime do 2020.;

Scenariji europske strategije za postizanje nulte stope emisija do sredine stoljeća

7. smatra da Europa može utrti put prema klimatskoj neutralnosti ulaganjem u inovativna tehnološka rješenja, osnaživanjem građana i usklađivanjem djelovanja u ključnim područjima kao što su energetika, industrijska politika i istraživanje, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti za pravednu tranziciju;
8. napominje da je u okviru te strategije predstavljeno osam scenarija za ostvarenje gospodarske, tehnološke i društvene preobrazbe potrebne da bi Unija ispunila dugoročni cilj iz Pariškog sporazuma koji se odnosi na temperaturu; naglašava da samo dva od tih scenarija Uniji omogućuju da najkasnije do 2050. postigne nultu neto stopu emisija; ističe da su za to potrebne hitne mjere i znatni naponi na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini i razini EU-a, uz sudjelovanje svih nejavnih aktera; podsjeća na obvezu država članica da donesu nacionalne dugoročne strategije kako je navedeno u Uredbi o upravljanju; stoga poziva države članice da uspostave jasne kratkoročne i dugoročne ciljeve i politike u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i da pruže potporu ulaganjima za scenarije za ostvarenje cilja nulte neto stope emisija;
9. ističe da se prvom kategorijom scenarija predstavljenih u okviru strategije emisije stakleničkih plinova do 2050. samo nastoje smanjiti za oko 80 % u usporedbi s razinama iz 1990.; sa zabrinutošću napominje da se tako ulažu manji naponi u zadržavanje globalnog zatopljenja na razini ispod 2 °C, što nije u skladu s ciljevima iz Pariškog sporazuma da se porast globalne temperature zadrži na razini znatno nižoj od 2 °C, ni u skladu s daljnjim ciljem zadržavanja tog porasta ispod 1,5 °C;
10. ističe da se, prema procjenama Komisije, očekuje da će BDP EU-a porasti više u scenarijima s nultom stopom emisija nego u scenarijima s manjim smanjenjima emisija, pri čemu su učinci u oba slučaja neravnomjerno raspoređeni diljem EU-a kao rezultat razlika među državama članicama, među ostalim u pogledu BDP-a po stanovniku i intenziteta ugljika u strukturi izvora energije; smatra da bi se izostankom djelovanja došlo do daleko najneisplativijeg scenarija te da bi se prouzročio ne samo golemi gubitak BDP-a u Europi, već i daljnje povećanje gospodarskih nejednakosti između država članica i regija i unutar njih, s obzirom na to da se očekuje da će posljedice nedjelovanja neke države članice pogoditi jače od drugih;
11. sa zabrinutošću napominje da ovisnost EU-a o uvozu energije danas iznosi oko 55 %; ističe da bi se u scenariju s nultom neto stopom emisija do 2050. ta ovisnost smanjila na 20 %, što bi pozitivno utjecalo na trgovinsku bilancu i geopolitički položaj EU-a; napominje da bi kumulativna ušteda na troškovima uvoza fosilnih goriva u razdoblju 2031. – 2050. iznosila između 2 i 3 bilijuna EUR, što bi se moglo potrošiti na druge prioritete europskih građana;

¹ Program UN-a za okoliš, „The Emissions Gap Report 2018” (Izvješće o odstupanju emisija za 2018.), str. 10.

12. pozdravlja uvođenje dvaju scenarija za postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova do 2050. i podršku Komisije za te scenarije te smatra da je taj cilj koji se želi postići do sredine stoljeća jedini koji je u skladu s obvezama Unije u okviru Pariškog sporazuma; žali zbog činjenice da u strategiji nisu razmotreni scenariji za postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova prije 2050. godine;
13. napominje da scenariji predloženi u strategiji podrazumijevaju primjenu niza tehnologija za uklanjanje ugljika, kao što su hvatanje i skladištenje ugljika ili hvatanje i korištenje ugljika te neposredno hvatanje ugljika iz zraka, koje se tek trebaju uvesti u širu uporabu; međutim, smatra da bi se u okviru strategije EU-a za ostvarenje nulte neto stope emisija trebala dati prednost izravnom smanjenju emisija i mjerama za očuvanje i poboljšanje prirodnih ponora i spremnika EU-a te da bi se tehnologije za uklanjanje ugljika trebale koristiti samo ako nema drugih opcija za smanjenje emisija; smatra da je do 2030. potrebno daljnje djelovanje ako Unija želi izbjeći oslanjanje na tehnologije za uklanjanje ugljika koje bi uključivale znatne rizike za ekološke sustave, biološku raznolikost i sigurnost opskrbe hranom, kao što je potvrđeno u posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o porastu temperature od 1,5 °C;

Socijalni aspekti klimatskih promjena i pravedna tranzicija

14. pozdravlja to što Komisija smatra da je nulta neto stopa emisija moguća bez neto gubitka radnih mjesta i s odobravanjem prima na znanje detaljnu procjenu tranzicije u energetski intenzivnim industrijama; naglašava podatak da, uz dobro upravljanje i odgovarajuću potporu za najugroženije regije, sektore i građane, pravedna tranzicija na nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova ima potencijal za ostvarivanje neto porasta broja radnih mjesta u Uniji: zaposlenost u cijelom gospodarstvu povećat će se za 2,1 milijun radnih mjesta do 2050. u okviru scenarija s nultom neto stopom emisija, u usporedbi s povećanjem zaposlenosti od 1,3 milijuna radnih mjesta u okviru scenarija smanjenja emisija od 80 %; stoga smatra da bi Komisija trebala provesti ponovnu reviziju vještina u okviru Panorame vještina EU-a, s regionalnim podacima o potrebama za vještinama u cilju postizanja klimatski neutralne Europe kako bi se najugroženije regije, sektori i osobe poduprli u prekvalificiranju za visokokvalitetna radna mjesta otporna na buduće promjene u tim istim regijama;
15. ističe brojne dodatne koristi koje će klimatski neutralno društvo imati za javno zdravlje, kako u pogledu ušteda zdravstvenih troškova i manjeg pritiska na sustave osiguranja i javnog zdravstva, tako i u pogledu opće dobrobiti europskih građana zbog povećane biološke raznolikosti, manjeg onečišćenja zraka i smanjene izloženosti onečišćivačima; primjećuje da bi se u takvom scenariju štete za zdravlje smanjile za otprilike 200 milijardi EUR godišnje;
16. naglašava važnost stvaranja pravednog fonda za tranziciju, osobito za regije najpogođenije dekarbonizacijom poput rudarskih regija, u kombinaciji s općenitim uzimanjem u obzir društvenih učinaka na postojeće financiranje povezano s klimom; u tom pogledu ističe potrebu za širim prihvaćanjem dugoročne strategije u javnosti, s obzirom na preobrazbu koja je potrebna u nekim sektorima;
17. naglašava da će u određenim regijama EU-a, kao što su regije bogate ugljenom, biti potrebno poduzeti više mjera i uložiti veće napore u pogledu tranzicije na čistu energiju; u tom kontekstu ponavlja svoj poziv da se u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. dodijele posebna sredstva u iznosu od 4,8 milijardi EUR za

novi fond za pravednu energetska tranziciju kako bi se pružila potpora radnicima i zajednicama u regijama na koje ta tranzicija negativno utječe;

18. naglašava potrebu za pristupom temeljenim na predviđanjima kako bi se osigurala pravedna tranzicija za građane EU-a i poduprle regije koje su najpogođenije dekarbonizacijom; smatra da klimatska tranzicija Europe mora biti ekološki, gospodarski i socijalno održiva; naglašava da je, kako bi se zajamčilo političko prihvaćanje među svim građanima, potrebno uzeti u obzir distribucijske učinke politika povezanih s klimom i dekarbonizacijom, osobito kad je riječ o osobama s niskim prihodima; stoga smatra da bi u potpunosti trebalo voditi računa o socijalnim učincima u svim klimatskim politikama na nacionalnoj razini i na razini EU-a kako bi se zajamčila socijalna i ekološka preobrazba u Europi; naglašava u tom pogledu da prilagođene i dostatno financirane strategije na svim razinama moraju biti osmišljene na osnovi uključivih postupaka i u uskoj suradnji s lokalnim i regionalnim javnim institucijama, sindikatima, obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva i privatnim sektorom kako bi se osiguralo da u toj tranziciji svi europski građani imaju poštene i jednake prilike;
19. podsjeća da je trenutačno između 50 i 125 milijuna europskih građana izloženo riziku od energetske siromaštva¹; ističe da energetska tranzicija može imati nerazmjerni učinak na osobe s niskim prihodima i dodatno povećati energetska siromaštva; poziva države članice da u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova procijene broj kućanstava pogođenih energetska siromaštvom i da poduzmu mjere u vezi s tim ako je to potrebno, u skladu s propisima o upravljanju; poziva države članice da poduzmu mjere usmjerene na budućnost kako bi se zajamčila pravedna energetska tranzicija i pristup energiji za sve građane EU-a;
20. smatra da mladi imaju sve jaču društvenu i ekološku svijest, koja ima moć preobraziti naša društva u društva koja će u budućnosti biti otporna na klimatske promjene, te da obrazovanje mladih predstavlja jedan od najučinkovitijih alata za borbu protiv klimatskih promjena; ističe potrebu za time da se mlađe generacije uključe u izgradnju međunarodnih, međukulturnih i međugeneracijskih odnosa, koji su temelj kulturnih promjena na osnovi kojih će se podupirati globalni naponi za stvaranje održivije budućnosti;

Međuciljevi

21. uviđa da će desetljeće 2020. – 2030. biti od ključne važnosti ako EU želi postići nultu neto stopu emisija do 2050.; poziva Komisiju i države članice da podrže snažan srednjoročni cilj za 2030. jer je to potrebno kako bi se na tržište dovela dostatna ulagačka stabilnost, u potpunosti iskoristio potencijal tehnoloških inovacija i povećale prilike za europska poduzeća da postanu predvodnici na globalnom tržištu u pogledu proizvodnje s niskim emisijama;
22. naglašava da najisplativiji način za postizanje nulte neto stope stakleničkih plinova do 2050. podrazumijeva podizanje ambicija za 2030. i njihovo usklađivanje sa scenarijima s nultom netom emisijom ugljika do 2050.; smatra da je od iznimne važnosti da Unija pošalje jasnu poruku da je spremna ponovno razmotriti svoj doprinos Pariškom

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563472/IPOL_STU\(2015\)563472_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563472/IPOL_STU(2015)563472_EN.pdf)

sporazumu, i to najkasnije do sastanka na vrhu Ujedinjenih Naroda o klimi u rujnu 2019. u New Yorku;

23. podupire ažuriranje nacionalnog utvrđenog doprinosa Unije s ciljem smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu od 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990.; poziva stoga čelnike EU-a da u skladu s tim podupru povećanje ambicije u pogledu nacionalno utvrđenog doprinosa Unije na posebnom sastanku na vrhu EU-a u Sibiuu u svibnju 2019., s obzirom na sastanak na vrhu Ujedinjenih naroda o klimi u rujnu 2019.;
24. smatra da bi Komisija najkasnije tijekom preispitivanja klimatskog paketa za 2030. i drugog relevantnog zakonodavstva u razdoblju 2022. – 2024. trebala predstaviti zakonodavne prijedloge kako bi se povećala razina ambicija u skladu s ažuriranim nacionalno utvrđenim doprinosima i ciljem nulte neto stope emisija; smatra da bi se nedovoljno ambicioznim planovima za 2030. godinu ograničile buduće opcije, potencijalno uključujući dostupnost određenih mogućnosti za isplativu dekarbonizaciju; smatra da su ta preispitivanja važan korak u osiguranju ispunjenja klimatskih obveza EU-a;
25. smatra da će u svrhu daljnjeg osiguravanja povećane stabilnosti tržišta biti korisno da EU odredi još jednu privremenu ciljanu vrijednost smanjenja emisija do 2040. kojom se može osigurati dodatna stabilnost i postizanje dugoročne ciljane vrijednosti do 2050.;
26. smatra da bi strategiji EU-a za ostvarenje nulte stope emisija trebao prethoditi petogodišnji globalni pregled stanja, kako je utvrđeno Pariškim sporazumom, i da bi se trebao uzeti u obzir tehnološki i društveni razvoj, kao i doprinosi nedržavnih aktera i Europskog parlamenta;

Sektorski doprinosi

27. naglašava da će neto emisije morati biti smanjene do blizu nule u svim gospodarskim sektorima te da svi sektori moraju zajednički doprinijeti smanjenju emisija; stoga poziva Komisiju da za sve sektore osmisli scenarije za postizanje klimatske neutralnosti; u tom pogledu ističe važnost načela „onečišćivač plaća”;
28. naglašava važnost raznih klimatskih mjera i zakonodavstva donesenih u različitim područjima politike, ali upozorava da bi raspršen pristup mogao dovesti do nedosljednosti i neostvarenja cilja EU-a da se do 2050. uspostavi gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; smatra da je potrebno primijeniti sveobuhvatan pristup;
29. traži od Komisije da ispita mogućnost usklađivanja cijena ugljika i energije u EU-u kao potporu prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija, posebno za one sektore koji nisu obuhvaćeni sustavom EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama; traži od Komisije da ispita najbolji mogući način da se izbjegnu problemi i ustraje u tome da se ne bi trebalo povećati ukupno opterećenje za građane;
30. potvrđuje ulogu pripisanu hvatanju i skladištenju ugljika u većini scenarija s porastom temperature od 1,5 °C u posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o porastu temperature od 1,5 °C; naglašava da EU treba težiti većoj ambicioznosti u tom području; nadalje, prima na znanje ciljeve koje su države članice

postavile u okviru Strateškog plana za energetska tehnologija i koji se odnose na provedbu hvatanja i skladištenja ugljika u komercijalne svrhe u europskom energetskom i industrijskom sektoru tijekom 2020-ih; smatra da je potrebno povećati primjenu ekološki sigurnih postupaka hvatanja i skladištenja te hvatanja i korištenja ugljika u industrijskim procesima, čime će se postići neto smanjenje emisija zahvaljujući sprečavanju nastanka emisija ili trajnom skladištenju CO₂; sa zabrinutošću napominje da mnoge tehnologije hvatanja i korištenja ugljika trenutačno ne ostvaruju stalna smanjenja emisija; stoga poziva Komisiju da razvije tehničke kriterije kojima će se osigurati potpora samo za one tehnologije kojima se postižu provjerljivi rezultati;

31. naglašava da se strategijom potvrđuje da su emisije stakleničkih plinova u prometnom sektoru još uvijek u porastu te da trenutne politike neće biti dovoljne za dekarbonizaciju tog sektora do 2050.; ističe da je važno zajamčiti modalni prelazak sa zračnog na željeznički prijevoz, među ostalim brzim ostvarenjem interoperabilne željezničke mreže unutar EU-a i mobilizacijom pojačanih ulaganja te u smjeru javnog prijevoza i zajedničke mobilnosti; napominje da cestovni promet pridonosi otprilike jednoj petini ukupnih emisija CO₂ u EU-u; stoga poziva države članice i Komisiju da poduzmu odlučne korake kako bi potrošačima omogućile pristup vozilima s nultom i niskom razinom emisija u svim državama članicama, izbjegavajući pritom veće korištenje starih vozila s visokim razinama onečišćenja u državama članicama s niskim prihodima; dodatno naglašava ulogu pametnih tehnologija, kao što je infrastruktura za pametno punjenje, za uspostavu sinergije između elektrifikacije prometa i uvođenja obnovljivih izvora energije.
32. naglašava da za postizanje klimatske neutralnosti gospodarstva EU-a u cjelini svi sektori trebaju dati svoj doprinos, uključujući međunarodni zrakoplovni i pomorski promet; napominje da analiza Komisije pokazuje se da trenutačnim ciljevima i mjerama koje predviđaju Međunarodna pomorska organizacija i Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva, čak i ako se provode u cijelosti, ne ostvaruju potrebna smanjenja emisija te da su potrebne znatne dodatne mjere usklađene s ciljem na razini cijeloga gospodarstva koji se odnosi na nultu neto stopu emisija; naglašava da je potrebno ulagati u tehnologije i goriva s nultom i niskom stopom ugljika u tim sektorima; poziva Komisiju da u praksi primijeni načelo „onečišćivač plaća” u tim sektorima; podsjeća da se predviđa da će emisije stakleničkih plinova iz međunarodnog pomorskog prometa do 2050. narasti za do 250 %; pozdravlja činjenicu da je sektor međunarodnog pomorskog prometa sam sebi postavio cilj apsolutnog smanjenja emisija stakleničkih plinova; sa zabrinutošću napominje nedostatak napretka u pogledu pretvorbe tog cilja u kratkoročne i srednjoročne mjere i druge konkretne korake; prima na znanje različito opterećenje koje snose različite vrste prijevoza; poziva na to da se veći prihod iz sustava za trgovanje emisijama upotrijebi za promicanje načina prijevoza pogodnijih za okoliš, kao što su autobusi ili željeznica.
33. napominje da otprilike 60 % svjetskih emisija metana dolazi iz izvora kao što su poljoprivreda, odlagališta otpada i otpadne vode te iz proizvodnje i prijevoza fosilnih goriva cjevovodom; podsjeća na to da je metan snažan staklenički plin s potencijalom zagrijavanja u razdoblju od 100 godina, koji je 28 puta snažniji od CO₂¹; ponavlja svoj

¹ Van Dingenen, R., Crippa, M., Maenhout, G., Guizzardi, D., Dentener, F., *Global trends of methane emissions and their impacts on ozone concentrations* (Globalni trendovi u pogledu emisija metana i njihovi učinci na koncentracije ozona), EUR 29394

poziv Komisiji da što prije istraži moguće politike za hitro suočavanje s emisijama metana kao dio strateškog plana Unije za metan te da u tom pogledu iznese zakonodavne prijedloge Parlamentu i Vijeću;

34. ističe da će poljoprivreda 2050. biti jedan od glavnih preostalih izvora emisija stakleničkih plinova u Uniji, osobito zbog emisija metana i dušikova oksida; ističe potencijal poljoprivrednog sektora u borbi protiv izazova klimatskih promjena, na primjer ekološkim i tehnološkim inovacijama, kao i hvatanjem ugljika u tlu; poziva na uspostavu zajedničke poljoprivredne politike koja pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova u skladu s prijelazom na klimatski neutralno gospodarstvo; poziva Komisiju da zajamči da su poljoprivredne politike, osobito fondovi EU-a i nacionalni fondovi, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma;
35. ističe da je klimatske ambicije potrebno uključiti u sve politike EU-a, uključujući trgovinsku politiku; potiče Komisiju da zajamči da su svi trgovinski sporazumi koje je sklopio EU u cijelosti usklađeni s Pariškim sporazumom jer bi to povećalo globalno djelovanje u pogledu klimatskih promjena, ali i zajamčilo jednake uvjete za predmetne sektore;
36. podržava aktivno i održivo upravljanje šumama na nacionalnoj razini te konkretne mjere za poticanje učinkovitog i održivog biogospodarstva EU-a s obzirom na značajan potencijal šuma u jačanju europskih napora u području klime (zbog sekvenciranja, skladištenja i zamjene ugljika) i postizanje ciljane nulte stope emisija do 2050.; prepoznaje potrebu za prilagodbom klimatskim promjenama i za zaustavljanjem gubitka biološke raznolikosti i propadanja usluga ekosustava u EU-u do 2020. te potrebu za time da se razviju politike utemeljene na dokazima kojima će se doprinijeti provedbi i financiranju mjera EU-a za očuvanje biološke raznolikosti;
37. naglašava činjenicu da u tlu ima više pohranjenog ugljika nego u biosferi i atmosferi zajedno; stoga naglašava da je važno zaustaviti degradaciju tla u EU-u te osigurati zajedničke mjere EU-a za očuvanje i poboljšanje kvalitete tla i njegove sposobnosti skladištenja ugljika;

Energetska politika

38. naglašava doprinos energetske učinkovitosti u pogledu sigurnosti opskrbe, gospodarske konkurentnosti, zaštite okoliša, smanjenja računa za energiju te poboljšanja kvalitete domova; potvrđuje važnu ulogu energetske učinkovitosti u stvaranju poslovnih prilika i otvaranju radnih mjesta te koristi koje energetska učinkovitost donosi na globalnoj i regionalnoj razini; u vezi s tim podsjeća na uvođenje načela „energetske učinkovitosti na prvom mjestu” u skladu s Uredbom o upravljanju te da bi se njeno primjena trebala u potpunosti iskoristiti na isplativ način u cijelom energetskom lancu i uzeti u obzir kao temelj za sve scenarije prema cilju nultih neto stopa emisija do 2050. godine;
39. ističe središnju ulogu energije u prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; podsjeća na to da je Unija posljednjih desetljeća uspješno odvojila emisije stakleničkih plinova od gospodarskog rasta i da je smanjila emisije, osobito zahvaljujući energetske učinkovitosti i rastu energije iz obnovljivih izvora; naglašava

da bi prijelaz na čistu energiju trebao nastaviti poticati modernizaciju europskog gospodarstva, poticati održivi gospodarski rast i europskim građanima donijeti korist u pogledu društva i okoliša;

40. smatra da vodeća uloga EU-a u području obnovljive energije i energetske učinkovitosti pokazuje ostalim dijelovima svijeta da je prijelaz na čistu energiju moguć i koristan i izvan okvira borbe protiv klimatskih promjena;
41. ističe da će postizanje gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova iziskivati znatna dodatna ulaganja u energetske sustav EU-a i povezanu infrastrukturu u odnosu na sadašnje polazište, i to u rasponu od 175 do 290 milijardi EUR godišnje;
42. ističe da su, s obzirom na različita polazišta pri energetske tranziciji, naponi za smanjenje stakleničkih plinova u cilju postizanja klimatske neutralnosti na razini EU-a možda neravnomjerno raspoređeni u EU-u;
43. poziva države članice da bez odgode provedu paket za čistu energiju; podsjeća na nadležnost država članica da odlučuju o svojoj strukturi izvora energije u sklopu klimatskog i energetske okvira EU-a;
44. poziva na uspostavu energetske sustava visoke energetske učinkovitosti koji se temelji na obnovljivim izvorima energije te traži od Komisije i država članica da poduzmu sve potrebne mjere u tom pogledu jer će se to automatski prenijeti na sve gospodarske sektore; naglašava da svi scenariji koje je predstavila Komisija podrazumijevaju drastično smanjenje fosilnih goriva i snažan porast obnovljive energije;
45. naglašava da je Direktiva o ekološkom dizajnu¹ znatno pridonijela klimatskim ciljevima EU-a smanjenjem emisija stakleničkih plinova za 320 milijuna tona ekvivalenta CO₂ godišnje te da se procjenjuje da će do 2020. potrošači u EU-u uštedjeti do 112 milijardi EUR ili otprilike 490 EUR godišnje po kućanstvu zahvaljujući toj direktivi; poziva da se u okviru Direktive o ekološkom dizajnu reguliraju dodatni proizvodi, uključujući tablete i pametne telefone, te da se ažuriraju postojeći standardi kako bi odražavali tehnološki razvoj;
46. ističe potrebu da se osigura daljnja integracija europskog energetske tržišta kako bi se na najučinkovitiji način dekarbonizirao energetske sektor, olakšala ulaganja kojima se može postići najveća proizvodnja energije iz obnovljivih izvora te potaknulo aktivno sudjelovanje građana u cilju ubrzanja energetske tranzicije prema ugljično neutralnom i održivom gospodarstvu; smatra da je neophodno povećati razinu međusobne povezanosti država članica i poticati prekogranične programe potpore;
47. napominje da je građevinski sektor EU-a trenutačno odgovoran za 40 % potrošnje energije u Europi i 36 % emisija CO₂²; poziva na iskorištavanje potencijala za uštedu energije i smanjenje ugljičnog otiska koji taj sektor ima, u skladu s ciljem Direktive o

¹ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

² <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/buildings>

energetskim svojstvima zgrada¹ koji se odnosi na postizanje energetski učinkovitog i dekarboniziranog fonda zgrada do 2050.; ističe da učinkovitija potrošnja energije u zgradama predstavlja znatan potencijal za dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova u Europi; osim toga smatra da je postizanje zgrada s niskim energetskim potrebama koje se u cijelosti opskrbljuju energijom iz obnovljivih izvora ključno za usklađivanje s Pariškim sporazumom i planom EU-a za rast, lokalna radna mjesta i bolje životne uvjete građana diljem Europe;

48. poziva sve razine vlasti, nacionalnu, regionalnu i lokalnu, da uvedu mjere kojima bi se potaklo sudjelovanje građana u energetskej tranziciji i da potiču razmjenu najboljih praksi; ističe da će sudjelovanje građana u energetskej sustavu kroz decentraliziranu samoprodukciju obnovljive energije, skladištenje električne energije te sudjelovanje u odgovoru na potražnju i programima energetske učinkovitosti biti ključno u prijelazu na nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova; stoga poziva da aktivno sudjelovanje građana bude sastavni dio tih scenarija, posebno na strani potražnje;

Industrijska politika

49. smatra da se ekonomsko blagostanje, globalna industrijska konkurentnost i klimatska politika međusobno nadopunjuju; ponavlja da prijelaz na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova predstavlja izazove i mogućnosti za EU te da će biti potrebna ulaganja u industrijske inovacije, uključujući digitalne tehnologije i čistu tehnologiju, radi poticanja rasta i jačanja konkurentnosti, budućih vještina i stvaranja milijuna radnih mjesta, na primjer u rastućem kružnom gospodarstvu i biogospodarstvu;
50. naglašava da je stabilan i predvidljiv okvir energetske i klimatske politike ključan kako bi se osiguralo prijeko potrebno povjerenje ulagača i omogućilo europskim sektorima da donesu dugoročne investicijske odluke u Europi s obzirom na to da većina industrijskih postrojenja ima vijek trajanja duži od 20 godina;
51. ističe ulogu energetski intenzivne industrije u postizanju dugoročnog smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u; smatra da su za održavanje vodećeg položaja EU-a u području industrije s niskom razinom emisija ugljika i održavanje industrijske proizvodnje u EU-u, očuvanje konkurentnosti europskih industrija, smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima i izloženosti promjenjivim i rastućim cijenama fosilnih goriva te izbjegavanje rizika od istjecanja ugljika potrebni inteligentni i ciljani politički okviri; poziva Komisiju da predstavi novu i integriranu industrijsku klimatsku strategiju EU-a za energetski intenzivne sektore kao podršku konkurentnom prijelazu teške industrije na nultu neto stopu emisija;
52. poziva Komisiju da razradi industrijsku strategiju s mjerama kojima će se europskoj industriji omogućiti da se natječe na svjetskoj razini pod uvjetima koji su jednaki za sve; smatra da bi Komisija, kao dio te politike, trebala ispitati djelotvornost dodatnih mjera za zaštitu sektora izloženih riziku od istjecanja ugljika kad je riječ o uvozu proizvoda, kojima bi se zamijenile, prilagodile ili nadopunile sve postojeće mjere o istjecanju ugljika, te da bi trebala ispitati usklađenost tih mjera s pravilima Svjetske trgovinske organizacije;

¹ Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti (SL L 156, 19.6.2018., str. 75.).

53. napominje da se određeni broj tržišta u razvoju nametnuo kao važan čimbenik u zadovoljavanju potreba globalnog tržišta tijekom prijelaza na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija, na primjer u pogledu prijevoza s nultom stopom emisija i energije iz obnovljivih izvora; naglašava da EU mora ostati vodeće gospodarstvo u području zelenih inovacija i ulaganja u zelenu tehnologiju;
54. napominje da se u izvješću Komisije iz 2018. o cijenama i troškovima energije u Europi (COM(2019)0001)¹ ističe stalna visoka izloženost EU-a promjenjivim i rastućim cijenama fosilnih goriva te da se očekuje da će se budući troškovi proizvodnje električne energije za električnu energiju proizvedenu iz fosilnih goriva povećati, a za energiju iz obnovljivih izvora smanjiti; ističe da su se troškovi uvoza energije u Uniju 2017. povećali za 26 %, na 266 milijardi EUR, u najvećoj mjeri zbog porasta cijena nafte; nadalje napominje da se u tom izvješću procjenjuje da je povećanje cijena nafte negativno utjecalo na rast EU-a (-0,4 % BDP-a 2017.) i na inflaciju (+0,6);

Istraživanje i inovacije

55. naglašava da su programi istraživanja i inovacija na razini EU-a i na nacionalnoj razini ključni za pružanje potpore Uniji u njezinoj ulozi predvodnika u borbi protiv klimatskih promjena te smatra da bi uvažavanje klimatskih pitanja trebalo na odgovarajući način integrirati u pripremu i provedbu programa istraživanja i inovacija;
56. smatra da će u sljedeća dva desetljeća trebati uložiti znatne napore u istraživanje i inovacije kako bi rješenja s niskim i nultim emisijama postala dostupna svima te društveno i gospodarski održiva te kako bi se pronašla nova rješenja za postizanje gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova;
57. ističe svoje stajalište o programu Obzor Europa da se najmanje 35 % njegovih rashoda namijeni klimatskim ciljevima, kad je to primjereno te u okviru općeg cilja Unije, odnosno integriranja mjera u području klime;

Financiranje

58. poziva na brzu provedbu Fonda za inovacije sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS-a) i na početak prvog poziva na podnošenje prijedloga u 2019. kako bi se potaknula ulaganja u demonstraciju revolucionarnih industrijskih tehnologija s niskim emisijama ugljika u širokom rasponu sektora, ne samo u pogledu proizvodnje električne energije, već i u pogledu centraliziranog grijanja i industrijskih procesa; poziva na to da se višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i njegovi programi u potpunosti usklade s Pariškim sporazumom;
59. smatra da treba mobilizirati znatna privatna ulaganja kako bi Unija najkasnije do 2050. postigla nultu neto stopu emisija; smatra da će to zahtijevati dugoročno planiranje, regulatornu stabilnost i predvidljivost za ulagače te da stoga o tim aspektima treba voditi računa u budućim propisima EU-a; stoga naglašava da provedba Akcijskog plana za održivo financiranje, usvojenog u ožujku 2018., mora biti prioritet,
60. smatra da bi se višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. trebao prije donošenja procijeniti u svjetlu cilja za postizanje klimatski neutralnog gospodarstva do

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1548155579433&uri=CELEX:52019DC0001>

2050. te da bi trebalo uspostaviti standardno ispitivanje otpornosti rashoda u okviru proračuna EU-a na klimatske promjene;

61. žali zbog činjenice da se subvencije za fosilna goriva i dalje povećavaju i iznose otprilike 55 milijardi EUR godišnje¹; poziva EU i države članice da smjesta započnu s postupnim ukidanjem svih europskih i nacionalnih subvencija za fosilna goriva;
62. naglašava važnost pravedne tranzicije na ugljično neutralno gospodarstvo i poziva države članice da uvedu odgovarajuće politike i financiranje u tom pogledu; ističe da bi sredstva EU-a iz relevantnih fondova mogla pružiti dodatnu potporu tamo gdje je potrebno;

Uloga potrošača i kružnog gospodarstva

63. ističe da promjene u ponašanju mogu znatno utjecati na postizanje smanjenja emisija stakleničkih plinova; poziva Komisiju da što prije istraži mogućnosti za poticanje promjena u ponašanju u okviru politika, uključujući ekološke poreze; ističe važnost inicijativa odozdo prema gore, kao što je Sporazum gradonačelnika, u poticanju promjena u ponašanju;
64. naglašava da je veliki dio upotrebe energije, a stoga i emisija stakleničkih plinova, izravno povezan s nabavom, preradom, prijevozom, pretvorbom, upotrebom i odlaganjem resursa; ističe da su u svakoj fazi lanca upravljanja resursima moguće znatne uštede; stoga ističe da se porastom produktivnosti resursa, zahvaljujući njihovoj većoj učinkovitosti i smanjenju otpada te provedbi mjera kao što su ponovna uporaba, recikliranje i ponovna proizvodnja, mogu znatno smanjiti potrošnja resursa i emisije stakleničkih plinova uz istodobno poboljšanje konkurentnosti te stvaranje poslovnih prilika i otvaranje radnih mjesta; ističe troškovnu učinkovitost mjera kružnog gospodarstva; ističe da će poboljšani pristup učinkovitosti resursa i kružnog gospodarstva te kružni dizajn proizvoda pomoći da se uvede promjena u modelima proizvodnje i obrascima potrošnje te smanji količina otpada;
65. naglašava važnost politike proizvoda, kao što su zelena javna nabava i ekološki dizajn, koji mogu znatno pridonijeti uštedi energije i smanjenju ugljičnog otiska proizvoda uz istovremeno poboljšanje otiska korištenih materijala i ukupnog utjecaja na okoliš; ističe da je potrebno utvrditi zahtjeve kružnog gospodarstva kao dijela standarda ekološkog dizajna EU-a i postojeću metodologiju ekološkog dizajna proširiti s proizvoda povezanih s energijom na ostale kategorije proizvoda;
66. smatra da bi trebalo nastaviti rad na pouzdanom modelu za mjerenje klimatskog utjecaja koji se temelji na potrošnji; prima na znanje da je Komisija u svojoj dubinskoj analizi zaključila da se naponi EU-a u pogledu smanjenja emisija iz vlastite proizvodnje u određenoj mjeri poništavaju uvozom robe s višim ugljičnim otiskom, no da je EU ipak znatno pridonio smanjenju emisija u drugim zemljama zbog povećanog trgovinskog toka i bolje ugljične učinkovitosti svog izvoza;

EU i globalne mjere u području klime

67. ističe važnost pojačanih inicijativa i stalnog dijaloga na odgovarajućim međunarodnim

¹ Cijene energenata i troškovi energije u Europi, final, str. 10. – 11.

forumima te učinkovitu klimatsku diplomaciju s ciljem poticanja sličnih političkih odluka kojima se jačaju klimatske ambicije u drugim regijama i trećim zemljama; poziva EU da poveća vlastito klimatsko financiranje i da aktivno potiče države članice da povećaju svoju klimatsku pomoć (razvojnu pomoć a ne zajmove) trećim zemljama, što bi trebalo predstavljati nadopunu razvojnoj pomoći prekomorskim zemljama i ne bi se smjelo dvostruko obračunavati kao financijska pomoć za razvoj i za zaštitu klime;

68. ističe da će sastanak na vrhu Ujedinjenih naroda o klimi u rujnu 2019. biti pravi trenutak da čelnici najave veće ambicije u pogledu nacionalno utvrđenih doprinosa; smatra da bi EU unaprijed trebao dogovoriti stajalište o ažuriranju svojeg nacionalno utvrđenog doprinosa kako bi na sastanak na vrhu došao dobro pripremljen te u bliskoj suradnji s međunarodnom koalicijom stranaka podržao povećanje klimatskih ambicija;
69. ističe prednosti jačanja interoperabilnosti instrumenata politika EU-a i istovrijednih instrumenata trećih zemalja, osobito mehanizama za utvrđivanje cijena ugljika; poziva Komisiju da nastavi i pojača suradnju i podršku u razvoju mehanizama za određivanje cijena ugljika izvan Europe kako bi se na svjetskoj razini nastavio porast smanjenja emisija i bolji uvjeti za sve; naglašava važnost uspostave ekoloških zaštitnih mjera kako bi se osiguralo stvarno i dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova; poziva stoga Komisiju da promiče stroga i čvrsta međunarodna pravila kako bi se spriječile rupe u računovodstvu ili dvostruko računanje smanjenja emisija;

o

o o

70. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.